

Верховний
Суд

Юридичний аналіз та письмо: практичний досвід у поєднанні з доктриною, логікою і здоровим глуздом

Дмитро Гудима –
суддя Верховного Суду у Касаційному цивільному суді

Застосування яких положень загальної теорії права видається найбільш поширеним у практиці Верховного Суду?

... у поєднанні з доктриною

Як уперше Верховний Суд застосував доктринальні положення з посиланням на джерела?

Справа про виселення з кімнати у гуртожитку

Окрема думка щодо ухвали ВП ВС, 08.02.18,
справа №357/3258/16-ц, № у ЄДРСР 72243445

- ✓ 19. Як відомо, у **загальній теорії права**, яка викладається на юридичних факультетах і в юридичних навчальних закладах України, правовідносини, зазвичай, розуміються як різновид передбачених юридичними нормами чи зумовлених принципами права ідеологічних суспільних відносин, що встановлюються між суб'єктами права щодо об'єктів права на підставі юридичних фактів і виражаються у взаємних правах і обов'язках цих суб'єктів (див., напр.: **Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави. Навч. посібник. Вид. 9-те, зі змінами. Львів: Край, 2009. С.133-136; Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів] / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. Харків: Право, 2009. С. 334-350).**
- ✓ 20. Тобто, до складу правовідносин включають їх суб'єктів, об'єкти та **юридичний зміст, яким є взаємні права й обов'язки цих суб'єктів.**

Справа про виселення з кімнати у гуртожитку

Окрема думка щодо ухвали ВП ВС, 08.02.18,
справа №357/3258/16-ц, № у ЄДРСР 72243445

- ✓ 34. Відступи від попередньої практики застосування норм права складають порівняно невеликий сегмент судової практики держав по обидва боки Атлантичного океану, що пов'язано з дією у державах системи загального права принципу *stare decisis*, а у державах романо-германської правової системи моделі усталеної судової практики (див.: Гончаров В.В. Динамічне тлумачення юридичних норм / Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України / Редкол.: П.М. Рабінович (голов. ред.) та ін. СеріяІ. Дослідження та реферати. Вип. 27. Львів: СПОЛОМ, 2013. С.151-159).

Див. також: Окрема думка щодо постанови ВП ВС, 05.07.23,
справа №912/2797/21 (про недійсність договору оренди через
відсутність нормативно-грошової оцінки землі), № у ЄДРСР 113091910

Справа про виселення з кімнати у гуртожитку

Окрема думка щодо ухвали ВП ВС, 08.02.18,
справа №357/3258/16-ц, № у ЄДРСР 72243445

- ✓ 34. Відступи від попередньої практики застосування норм права складають порівняно невеликий сегмент судової практики держав по обидва боки Атлантичного океану, що пов'язано з дією у державах системи загального права принципу *stare decisis*, а у державах романо-германської правової системи моделі усталеної судової практики (див.: Гончаров В.В. Динамічне тлумачення юридичних норм / Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України / Редкол.: П.М. Рабінович (голов. ред.) та ін. СеріяІ. Дослідження та реферати. Вип. 27. Львів: СПОЛОМ, 2013. С.151-159).

Див. також: Окрема думка щодо постанови ВП ВС, 05.07.23,
справа №912/2797/21 (про недійсність договору оренди через
відсутність нормативно-грошової оцінки землі), № у ЄДРСР 113091910

Який наслідок мала ця окрема думка для судової практики?

Справа про переукладення договору оренди земельної частки (паю) на договір оренди ділянки

Постанова ВП ВС, 12.10.21, справа №233/2021/19,
№ у ЄДРСР 101829987

- ✓4. Велика Палата Верховного Суду, розглядаючи касаційну скаргу позивача, має відповісти, зокрема, на такі питання: (1) які **правовідносини** слід вважати подібними? ...
- ✓25. Таку спільність або тотожність рис слід визначати відповідно до елементів правовідносин. Із **загальної теорії права** відомо, що цими елементами є їх суб`єкти, об`єкти та юридичний зміст, яким є взаємні права й обов`язки цих суб`єктів. Отже, для цілей застосування приписів процесуального закону, в яких вжитий термін «подібні правовідносини», ... таку подібність слід оцінювати за змістовим, суб`єктним та об`єктним критеріями.

Чи є приклади посилань на доктринальні джерела із загальної теорії права у постановках ВС?

Справа про штраф за допуск працівника до роботи без оформлення трудового договору

Постанова ВС КАС, 21.12.18, справа №814/2156/16,
№ у ЄДРСР 78771378

- ✓38. У теорії права виділяють конституційну, кримінальну, адміністративну, цивільну, дисциплінарну, матеріальну відповідальність. Водночас, дискутується питання про видову самостійність процесуальної, сімейної, екологічної та деяких інших видів відповідальності. Критерієм видової класифікації заходів відповідальності має бути юридична природа відповідного правопорушення та характер шкоди, що ним спричинена. (Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави. Навч. посібник. Вид. 9-те, зі змінами. - Львів: Край, 2007. - 192 с. - С. 162-163).

Справа про плату за користування надрами

Постанова ВС КАС, 19.04.22, справа №816/687/16,
№ у ЄДРСР 104044775

- ✓ Звертаючись до **доктрини як джерела права**, слід зазначити, що доктринальне бачення застосування основних засад функціонування податкової системи України полягає, зокрема, в тому, що визначені в ПК принципи законодавства відображають співвідношення, взаємозв'язок елементів податкової системи (податків і зборів), і що у широкому змісті під принципами податкової системи розуміється вся їх сукупність, що регулюють оподаткування. (**Податковий кодекс України. Постатейний коментар. У двох частинах, частина 1.- За ред. Проф. М.П.Кучерявенка.с.19**). ...
- ✓ ... принципи, як основні засади правового регулювання діють (функціонують) системно, мають аналізуватися в правозастосуванні як сукупність вимог, дотримання яких вимагається як платником податку, контролюючим органом, так і законодавцем. Якщо виникає конфлікт між принципами, то він «вирішується в кожній конкретній ситуації шляхом оптимального вибору на підставі оцінки ваги кожного з принципів, інтенсивності їхньої дії» (**Загальна теорія права. Підручник. За заг. ред.д.ю.н., професора М.І.Козюбри, Київ: Ваіте, 2016, с.141**).

Чи є приклади застосування доктринальних джерел із галузевих юридичних наук?

Справа про надання права на шлюб неповнолітній

Постанова ВС КЦС, 01.12.25, справа №159/125/24,
№ у ЄДРСР 132746372

- ✓ 48. Заперечення батьків (усиновлювачів, піклувальників) щодо надання права на шлюб не є підставою для відмови в задоволенні заяви (Ромовська З. В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. С. 71), оскільки головним критерієм для задоволення заяви про надання права на шлюб є встановлення судом відповідності такого права інтересам заявника, а саме відсутності ризиків і загроз для цих інтересів, зокрема від особи, з якою неповнолітній (неповнолітня) хоче набути право на шлюб. Заперечення такої особи проти надання права на шлюб з нею є підставою для відмови у задоволенні відповідної заяви.

Справа про надання права на шлюб неповнолітній

Постанова ВС КЦС, 01.12.25, справа №159/125/24,
№ у ЄДРСР 132746372

- ✓54. Мати свою сім'ю, почувати себе у ній вільною людиною, жити в оточенні поваги та любові – природне право кожного (Ромовська З. В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. С. 17). Суд не може покласти обов'язок доведення необхідності надання права на шлюб виключно на неповнолітнього заявника (неповнолітню заявницю). Доведення особою власного інтересу у набутті права на шлюб охоплює, зокрема, вільне волевиявлення цієї особи та відсутність доказів можливих негативних наслідків (ризиків, загроз) для неї, зокрема, у вигляді фізичної, моральної або майнової шкоди. Доведення вказаних обставин не є обмеженим певними засобами доказування. Суд у такій категорії справ для якнайкращого забезпечення інтересів дитини має відігравати активну роль і перевірити, чи є обставини, які засвідчують невідповідність надання права на шлюб цим інтересам.

Справа про надання права на шлюб неповнолітній

Постанова ВС КЦС, 01.12.25, справа №159/125/24,
№ у ЄДРСР 132746372

- ✓65. Шлюбний вік – складна правова категорія, основою для визначення якої є не лише і не стільки здатність до статевого життя і зачаття дитини. Шлюбний вік визначається з урахуванням статевої зрілості, завершення фізичного росту організму, стану психічного, розумового, морального та соціального розвитку людини, які в комплексі мають забезпечити здатність її до виконання нової суспільної ролі – дружити, матері, чоловіка, батька (Ромовська З. В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. С. 67-68).

Справа про надання права на шлюб неповнолітній

Постанова ВС КЦС, 01.12.25, справа №159/125/24,
№ у ЄДРСР 132746372

- ✓68. Верховний Суд зауважує, що частина друга статті 23 СК України передбачає можливість жінки (чоловіка), які досягнули шістнадцятирічного віку, за рішенням суду набути право на шлюб із конкретним чоловіком (жінкою) відповідно, який (яка) є заінтересованою особою у справі. Оскільки суд має впевнитися у тому, що шлюб заявника (заявниці) саме з конкретною особою відповідатиме його (її) як дитини найкращим інтересам (Ромовська З. В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. С. 72), резолютивна частина рішення про задоволення заяви про надання права на шлюб має узгоджуватися з частиною другою статті 23 СК України, за якою суд надає право на шлюб, а не знижує шлюбний вік і не надає згоду на укладення шлюбу. ...

Справа про надання права на шлюб неповнолітній

Постанова ВС КЦС, 01.12.25, справа №159/125/24,
№ у ЄДРСР 132746372

- ✓69. Одержавши право на шлюб з певною особою, заявник (заявниця) не може зареєструвати шлюб з іншою особою. Для такої реєстрації необхідним буде повторне звернення до суду згідно з частиною другою статті 23 СК України (Ромовська З. В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. С. 72).

Справа про поновлення батьківських прав

Постанова ВС КЦС, 13.05.26, справа №753/5734/23,
№ у ЄДРСР 136739209

- ✓63. ... зазначені приписи передбачають умову визнання в Україні дійсності усиновлення дитини-громадянина України усиновлювачем-іноземцем. Цією умовою є наявність дозволу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері усиновлення та захисту прав дітей. За відсутності вказаного дозволу усиновлення не може бути визнане дійсним в Україні, але може бути дійсним у державі усиновлення (зокрема, у Французькій Республіці), якщо воно було проведене у тій державі відповідно до її законів і міжнародних договорів (див.: Ромовська З. В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. С. 509).

... у поєднанні з логікою

Справа про позбавлення дипломатичного рангу №1

Постанова ВП ВС, 17.02.21, справа №9901/56/20,
№ у ЄДРСР 95849044

- ✓ Із загальної теорії права відомо, що акт застосування правової норми (індивідуальний юридичний акт) - це спосіб зовнішнього прояву формально обов'язкового правила поведінки індивідуального характеру, яке підтверджує, встановлює, змінює або скасовує юридичні права й обов'язки персоніфікованих суб'єктів у конкретній життєвій ситуації.
- ✓ За змістом пункту 19 частини першої статті 4 КАС такі акти вміщують індивідуальні приписи, розраховані на врегулювання конкретного випадку (конкретного правовідношення), і є формально обов'язковими лише для тих суб'єктів, які в цьому або пов'язаному акті згадані, поіменовані як учасники відповідного правовідношення. Саме таким актом є Указ Президента України №680/2019, на підставі абзацу другого пункту 1 якого були припинені ті права й обов'язки позивача, які впливали з наявності у нього дипломатичного рангу.

Справа про позбавлення дипломатичного рангу №2

Постанова ВП ВС, 17.02.21, справа №9901/58/20,
№ у ЄДРСР 95849043

- ✓ Із загальної теорії права відомо, що акт застосування правової норми (індивідуальний юридичний акт) - це спосіб зовнішнього прояву формально обов'язкового правила поведінки індивідуального характеру, яке підтверджує, встановлює, змінює або скасовує юридичні права й обов'язки персоніфікованих суб'єктів у конкретній життєвій ситуації.
- ✓ За змістом пункту 19 частини першої статті 4 КАС такі акти вміщують індивідуальні приписи, розраховані на врегулювання конкретного випадку (конкретного правовідношення), і є формально обов'язковими лише для тих суб'єктів, які в цьому або пов'язаному акті згадані, поіменовані як учасники відповідного правовідношення. Саме таким актом є Указ Президента України №680/2019, на підставі абзацу другого пункту 1 якого були припинені ті права й обов'язки позивача, які впливали з наявності у нього дипломатичного рангу.

Справа про звільнення члена Рахункової палати за ВІКОМ

Постанова ВП ВС, 08.09.21, справа №9901/315/20,
№ у ЄДРСР 99786460

- ✓40. Отже, за загальним правилом закони та інші нормативно-правові акти мають **прямую дію в часі**, тобто регулюють відносини, що виникли після набрання чинності цими актами, а також відносини, які виникли до набрання чинності нормативно-правовими актами і продовжують існувати на час набрання ними чинності. У другому випадку такі акти поширюються на ці відносини з моменту набрання чинності, а не з моменту виникнення відповідних відносин. В окремих випадках законодавець вказівкою в перехідних положеннях «нового» нормативно-правового акта може зберегти праворегуляторний вплив визнаного нечинним нормативно-правового акта на певні суспільні відносини, які продовжують тривати після набрання чинності «новим» (**переживаюча дія**).
- ✓41. Здатність закону регулювати відносини з моменту їхнього виникнення у минулому, є **зворотною дією** нормативно-правового акта **в часі**, яка для цілей стабільності суспільних відносин застосовується лише в разі скасування чи пом'якшення юридичної відповідальності.

Справа про обмеження строку дисциплінарного провадження щодо суддів

Постанова ВП ВС, 03.11.21, справа №9901/378/20,
№ у ЄДРСР 101424482

- ✓29. Із загальної теорії права відомо, що залежно від напрямку дія нормативно-правових актів (чи окремих їхніх приписів) у часі може бути прямою, зворотною або переживаючою (ультраактивною). Пряма дія полягає у тому, що з моменту набрання чинності нормативно-правовий акт (або окремі його приписи) поширюється на факти та правовідносини, які виникли після набрання ним чинності або виникли до набрання ним чинності та продовжують існувати. Зворотна дія полягає у тому, що нормативно-правовий акт (або окремі приписи цього акта) поширюється на факти та правовідносини, які виникли до набрання таким актом (приписами) чинності, з моменту їхнього виникнення. Переживаючу (ультраактивну) дію має нормативно-правовий акт (або окремі його приписи), що продовжує діяти після втрати чинності, якщо таке продовження дії передбачає на певне коло фактів і правовідносин інший нормативно-правовий акт, який прийнятий пізніше (див. також постанову ВП ВС від 29 серпня 2018 року у справі № 663/537/17 (пункти 34-37)).
- Верховний Суд Юридичний аналіз та письмово-практичний досвід у поєднанні з доктриною, логікою і здоровим глуздом

Справа про застосування «антиколомойського» Закону

Постанова ВП ВС, 15.02.23, справа №910/18214/19,
№ у ЄДРСР 110231843

- ✓ 9.50. ... Велика Палата Верховного Суду бере до уваги те, що за загальним правилом, відомим, зокрема із **загальної теорії права**, закони та інші нормативно-правові акти (їхні окремі приписи) мають **прямую дію в часі**, тобто регулюють (1) відносини, що виникли після набрання чинності, а також (2) відносини, які виникли до набрання чинності та продовжують існувати на час набрання чинності (див. постанови ВП ВС від 3 листопада 2021 року у справі № 9901/378/20 (пункти 29-30), від 8 вересня 2021 року у справі № 9901/315/20 (пункт 40)). Відтак, помилковим є висновок апеляційного суду про те, що приписи частин третьої, четвертої статті 5 ГПК України у редакції Закону № 590-IX поширюють свою дію тільки на ті правовідносини, які виникли після набрання чинності цим Законом. Застосування на час розгляду справи в суді передбачених спеціальним Законом № 590-IX процесуальних приписів про закриття провадження у справі, відкритого до набрання чинності цим законом, відповідає загальним правилам застосування закону в часі відповідно до статті 58 Конституції України.

Справа про застосування аналогії закону для регулювання процесуальних відносин

Постанова ВС КЦС (ОП), 12.06.23, справа №2-7985/2003, № у ЄДРСР 111713427

- ✓ 9.3.2. Аналогія закону та аналогія права розглядаються в **загальній теорії права** як засоби заповнення прогалин у законодавстві шляхом їх усунення чи подолання. Прогалини у законодавстві ускладнюють регулювання відповідних суспільних відносин через відсутність у законодавчому акті нормативного припису (норми права), що безпосередньо спрямований на їх врегулювання.

Справа про застосування аналогії закону для регулювання процесуальних відносин

Постанова ВС КЦС (ОП), 12.06.23, справа №2-7985/2003, № у ЄДРСР 111713427

- ✓ 9.3.3. **Аналогія закону** - це поширення в процесі правозастосування на конкретні не врегульовані правом життєві відносини чинності норм права, які регулюють відносини, які є подібними тим, що потребують урегулювання в рамках цієї галузі права за найсуттєвішими ознаками.
- ✓ 9.3.4. **Аналогія права** - це застосування до конкретних відносин загальних засад і сенсу законодавства у разі відсутності норм права, що регулюють подібні за найсуттєвішими ознаками відносини. Це означає, що юридично справа вирішується на основі принципів права, таких, як справедливість, гуманізм, юридична рівність тощо, що переважно закріплені у відповідних статтях Конституції України або загальних положеннях законодавчих актів.

Справа про тимчасове затримання автомобіля

Постанова ВС КАС, 18.06.20, справа №686/14075/16-а,
№ у ЄДРСР 89928372

- ✓17. Оцінюючи склад адміністративного правопорушення, виходячи із загальної теорії права, то склад адміністративного правопорушення - це передбачена нормами права сукупність об'єктивних і суб'єктивних ознак, за наявності яких те чи інше діяння можна кваліфікувати як адміністративне правопорушення.
- ✓18. У свою чергу склад адміністративного правопорушення складається з об'єкту; об'єктивної сторони; суб'єкту; та суб'єктивної сторони. Отже для наявності складу адміністративного правопорушення та як наслідок самого порушення необхідна наявність всіх його складових.

Справа про плату за користування надрами

Постанова ВС КАС, 19.04.22, справа №816/687/16,
№ у ЄДРСР 104044775

- ✓ В **теорії права** норми права поділяють на **типові норми** (норми-правила поведінки) і **спеціалізовані (нетипові) норми**. Якщо типові норми спрямовані на безпосереднє регулювання суспільних відносин (встановлюють стандарт правомірної поведінки суб'єкта права або встановлюють наслідки відхилення від нього), то спеціалізовані норми зазвичай безпосередньо відносини між особами не регулюють, а сприяють реалізації норм-правил поведінки і у такий спосіб опосередковано беруть участь у правовому регулюванні суспільних відносин. До спеціалізованих норм відносяться, зокрема норми-принципи - найбільш загальні, стабільні та імперативні вимоги, закріплені у праві, які є концентрованим виразом найважливіших сутнісних рис та цінностей, що притаманні системі права і визначають її характер та напрямки подальшого розвитку. Галузеві принципи лежать в основі тієї чи іншої галузі права і виражають особливості конкретної галузі права. Як фундаментальні засади, вони відіграють значну роль у побудові **галузевого законодавства, визначаючи основні вектори його розвитку**.

... у поєднанні
зі здоровим глуздом

Справа про рівність кредиторів спадкодавця

Ухвала ВС КЦС, 31.03.25, справа №539/362/23,
№ у ЄДРСР 126328287

- ✓ ... законодавець на рівні книги 6 «Спадкове право» ЦК України не передбачає жодних переваг чи пріоритетів для кредиторів у тому разі, якщо обов'язки спадкодавця виконують його спадкоємці порівняно із кредиторами, якщо права на відумерлу спадщину набула територіальна громада. Висновок про те, що при відумерлості спадщини набувається лише право на майно, без обов'язків з очевидністю суперечить **здоровому глузду** та ставить в різне становище кредиторів, чого законодавець не мав на меті.

Справа про початок перебігу позовної давності для застосування наслідків нікчемного правочину

Постанова ВС КЦС, 21.09.22, справа №638/16768/19,
№ у ЄДРСР 106404119

- ✓ Для приватного права апріорі є притаманною така засада як **розумність**. Розумність характерна та властива як для оцінки/врахування поведінки учасників цивільного обороту, так і тлумачення приватно-правових норм, що здійснюється при вирішенні спорів (див: постанову Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду 16 червня 2021 року в справі № 554/4741/19, постанову Верховного Суду у складі Об'єднаної палати Касаційного цивільного суду від 18 квітня 2022 року в справі № 520/1185/16-ц, постанову Великої Палати Верховного Суду від 08 лютого 2022 року в справі № 209/3085/20).

Справа про початок перебігу строку для прийняття спадщини

Постанова ВС КЦС, 16.06.21, справа №554/4741/19,
№ у ЄДРСР 97903488

- ✓ Колегія суддів, з урахуванням принципу **розумності**, враховує, що в окремих положеннях ЦК міститься правило про визначення перебігу строку «від дня» чи «з часу», а не «від наступного дня». Такий прийом законодавчої техніки законодавець застосовував, керуючись принципом економії нормативного матеріалу, проте він жодним не змінює загального правила передбаченого в статті 253 ЦК України. Тому початок перебіг строку для прийняття спадщини починається з наступного дня після відповідної календарної дати, тобто строк для прийняття спадщини має обчислюватись з наступного дня після дня смерті особи або оголошення її померлою; ...

Справа про розумне визначення імені та прізвища дитини за відсутності щодо цього згоди батьків

Постанова ВС КЦС, 29.06.22, справа №753/7395/20,
№ у ЄДРСР 105148690

- ✓ У цій справі батьки дитини не мають згоди щодо імені та прізвища народженої дитини: ... Задовольняючи позов батька, суди погодились з іменем та прізвищем, які запропонував батько. Водночас ... не навели мотивів надання переваги правам та інтересам батька і не врахували позиції, прав та інтересів матері.
- ✓ З урахуванням рівності прав батьків, засад **розумності** Верховний Суд вважає, що ім'я та прізвище дитини мають бути подвійними. Надаючи дитині подвійні ім'я та прізвище, Верховний Суд враховує рівність прав та інтересів обох батьків, які у зв'язку із спором щодо імені та прізвища дитини, просили суд їх визначити. Надання подвійного імені та прізвища узгоджується з частиною другою статті 145, частиною другою статті 146 СК України та відповідає засадам розумності і справедливості (стаття 7 СК України).

Справа про розумне визначення доходів для стягнення аліментів

Постанова ВС КЦС, 25.01.21, справа №758/10761/13-ц,
№ у ЄДРСР 94666367

- ✓ З урахуванням вимог справедливості та **розумності** будь-який суб'єкт приватного права безумовно спрямовує на споживання лише такі доходи, які становлять безумовний приріст його майна (заробітна плата, гонорари, плата за надання послуг, доходи від процентів по депозитам, орендна плата тощо). Саме тому лише той дохід, який збільшує майно платника аліментів, якщо тільки він прямо не звільнений від цього. Переліком видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів, має враховуватись під час визначення розміру аліментів. Натомість, грошовий дохід, який є просто еквівалентом відчуженого платником аліментів майна, не повинен враховуватись під час визначення розміру аліментів.

Справа про добросовісного іпотекодержателя

Постанова ВС КЦС (ОП), 09.09.24, справа №466/3398/21,
№ у ЄДРСР 121665097

- ✓ Для добросовісного іпотекодержателя має бути характерним такий стандарт поведінки, який притаманний **середньому розумному та обачному іпотекодержателю**. Конструкція «добросовісного іпотекодержателя», зокрема, має виключатися в тому разі, коли майно було вкрадене у власника або в особи, якій власник передав майно у володіння.

Дякую за увагу!

- Верховний Суд,
вул. П. Орлика, 8, м. Київ,
- <http://supreme.court.gov.ua>,
- dmytro.hudyma@gmail.com,
- +380506749784,
- www.facebook.com/dmytro.hudyma